

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának: A Fenntartható Európa beruházási terv – Az európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó beruházási terv

(COM(2020) 21 final)

(2020/C 311/09)

Előadó: **Carlos TRIAS PINTÓ**

Társelőadó: **Petr ZAHRADNÍK**

Felkérés:	Európai Bizottság, 2020.2.6.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke
Illetékes szekció:	„Gazdasági és monetáris unió, gazdasági és társadalmi kohézió”
Elfogadás a szekcióülésen:	2020.5.13.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2020.6.10.
Plenáris ülés száma:	552.
A szavazás eredménye:	220/1/8
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Jelenleg a koronavírus-járvány kezelése jelenti Európa első számú prioritását: olyan fokú bizonytalansággal kell most szembenéznünk, amely komoly változást eredményezhet az uniós költségvetés irányvonalát és felhasználását tekintve. Az EGSZB nyomatékosan ajánlja a következő többéves pénzügyi keret megerősítését és a költségvetési kiadások felső határának 2 %-ra történő ideiglenes növelését, ez ugyanis biztosítaná a szükséges költségvetési eszközöket, és egy hatékony gazdaságélénkítési terv részeként segíthetné, hogy közösségi kötvényeket bocsássunk ki.

1.2. Az EGSZB üdvözli, hogy az eurócsoport a közelmúltban abban állapodott meg⁽¹⁾, hogy 540 milliárd eurót bocsátanak rendelkezésre a munkavállalók, a vállalkozások és a tagállamok támogatásához, és ezzel párhuzamosan nagyobb rugalmasságot engedélyeznek az Európai Költségvetési Paktummal kapcsolatos uniós szabályok terén.

1.3. Az Európai Bizottság május 27-i javaslatával összhangban az Európai Tanácsnak még a nyári szünet előtt megállapodásra kell jutnia a gazdaságélénkítési alapról⁽²⁾ és a többéves pénzügyi keretről, hogy előkészítse Európa gazdasági fellendülését, valamint elősegítse az európai zöld megállapodásban foglalt zöld és digitális átmenetet.

1.4. Az EGSZB elismeréssel adózik azelőtt is, hogy a szolidaritás jegyében minden érintett uniós intézmény gyors és összehangolt válaszlépést tett a válság kitörésére⁽³⁾.

1.5. A koronavírus-járvány súlyos negatív hatással lesz a fenntartható fejlődési célok, valamint az európai zöld megállapodás céljainak teljesítésére. Ezért az EGSZB kitart amellett, hogy haladéktalanul szembe kell nézni ezzel a sürgős fenyegetéssel, és helyreállítási erőfeszítéseinket indokolatlan késedelmek nélkül a fenntartható fejlődési célokra és a zöld megállapodásra kell összpontosítani.

⁽¹⁾ <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2020/04/09/report-on-the-comprehensive-economic-policy-response-to-the-covid-19-pandemic>.

⁽²⁾ Next Generation EU – 750 milliárd EUR.

⁽³⁾ Elsősorban az alábbiakról van szó: az Európai Bizottság javaslatai a jelenlegi költségvetés átfogó, hozzáférhető és rugalmas felhasználásának optimalizálására, nevezetesen az EU Szolidaritási Alapja és a koronavírusra való reakciót célzó beruházási kezdeményezés (I. & II. csomag) keretében és a Szükséghelyzeti Támogatási Eszköz (ESI) újbóli aktiválásával, valamint a szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszközzel (SURE) és a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap révén; az Európai Központi Bank Pandémiás Veszélyhelyzeti Eszközvásárlási Programja (PEPP) az engedélyezett támogatási eszközök körének kibővítésével és a biztosítékok felhasználására vonatkozó korlátozások enyhítésével; a felügyeleti hatóságok szerepe a szabályozási pénzügyi követelmények megfelelő kezelésében; az Európai Beruházási Bank (EBB) arra vonatkozó kezdeményezése, hogy hozzanak létre egy olyan páneurópai garanciaalapot, amely elsősorban a kkv-kra irányul; illetve az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT) válságelhárítási kezdeményezése.

1.6. Az EGSZB azt kéri, hogy az ideiglenes szolidaritási intézkedéseken túl állítsák helyre az európai beruházásstabilizáló eszközt (EISF) és azonnal indítsák el a konvergenciát és versenyképességet szolgáló költségvetési eszközt (BICC), még hozzá úgy, hogy a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben megnövelik annak összegét.

1.7. Az uniós intézmények és a tanácsadó szervek hathatós közreműködésével új zöld és szociális szövetségben kell egyesíteni a polgárokat a maguk sokszínűségében a nemzeti, regionális és helyi hatóságokkal, a szociális partnerekkel, valamint a szervezett civil társadalom és az ipar szereplőivel.

1.8. A Fenntartható Európa beruházási terv az első átfogó szakpolitikai intézkedés, amelynek célja, hogy az európai zöld megállapodással összhangban megvalósítsuk a 2050-ig elérendő karbonsemlegesség nagyratörő céljait.

1.9. Jóllehet az EGSZB üdvözli a zöld megállapodás törekvéseit, sajnálatosnak tartja, hogy azok nincsenek összhangban a többéves pénzügyi keret költségvetési előirányzatával, amely messze elmarad a tagállamok bruttó nemzeti jövedelmének 1,3 %-ától, amit az Európai Parlament és az EGSZB kért annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi speciális fellépés teljes mértékben elérje célját, a többi fellépés feláldozása nélkül.

1.10. Az EGSZB kétségeinek ad hangot azzal kapcsolatban is, hogy mennyire hatékony az éghajlati szempontok érvényesítése valamennyi uniós programban, és arra kéri a tagállamokat, hogy a civil társadalmi szervezetekkel konzultálva szorgalmazzák, hogy költsenek arra, hogy az EU ellenálló legyen az éghajlatváltozás hatásaival szemben. A környezetvédelmi és polgári jogi csoportok többek között a nemzeti energia- és éghajlat-politikai tervek és a nemzeti reformprogramok összeállításában vehetnek részt.

1.11. Az EGSZB üdvözli a Méltányos Átállást Támogató Mechanizmust, de sajnálatosnak tartja, hogy egyértelműen elégtelenek a mechanizmus költségvetési előirányzatai (7,5 milliárd EUR 100 milliárd EUR értékű finanszírozás megvalósításához). Ezt az ERFÁ-ból/ESZA+-ból való átcsoportosításokkal és tagállami társfinanszírozással, valamint – a remények szerint jelentős összegű – magánberuházással és az EBB által biztosított közszektor-hitelezési eszközzel kell majd ellensúlyozni.

1.12. A siker feltétele e téren, hogy szövetségek (az ENSZ 17. fenntartható fejlődési célja: *Partnerség a célok eléréséért*) jöjjenek létre a magánszektor és a közszektor között a finanszírozást és a megosztott felelőségeket illetően, ahogy az a zöldkötvények piacának fellendülésében is megmutatkozott.

1.13. Az EGSZB helyesnek tartja a holisztikus megközelítést, és melegen üdvözli, hogy ösztönzik a köz- és magánbefektetéseket és -finanszírozást, különösen a zöld közbeszerzés terén, illetve hogy az állami támogatásra vonatkozó rugalmasabb szabályok révén várhatóan további támogatást nyújtanak.

1.14. Az EGSZB támogatja, hogy a zöld költségvetési gyakorlatok és pénzügyi tervek átvilágításából származó tapasztalatokból tanulva, a fenntarthatósági kockázatokat illetően javítsanak az uniós költségvetési irányításon. Ezenfelül az ösztönző politika teljessé tételéhez a közösségi finanszírozásban részt vevők és adományozók számára megfelelő adóügyi megítélésre van szükség.

1.15. Az európai gazdasági és monetáris unió kiteljesítése (az ESM-szerződés reformja, kéz a kézben a BICC-vel és az európai betétbiztosítási rendszerrel) a hatékony és integrált tőkepiaci és bankunió kibontakozásához is szükséges, amely minden tagállamot felölel és további harmonizációt igyekszik elérni.

1.16. Az EGSZB kéri, hogy a zöld megállapodással kapcsolatban javítsák az európai szemeszter folyamatát oly módon, hogy a fenntartható fejlődési célokat állítják az uniós szakpolitikai döntéshozatal középpontjába. Emellett egy olyan átfogóbb uniós taxonómiát is kér, amely a szociális vetületet is magában foglalja.

1.17. Az EGSZB úgy véli, hogy a köz- és a magánszektorok egyaránt ugyanazokat a szabványokat kell alkalmaznia, nemcsak a taxonómiát, hanem a nem pénzügyi információk közzétételét illetően is. Az EGSZB üdvözli a nem pénzügyi információkról szóló irányelv következő felülvizsgálatát, amely kellő mélységű lesz ahhoz, hogy arra ösztönözze a vállalkozásokat, hogy szembenézzenek azzal, hogy tevékenységük milyen tényleges hatásokkal jár. Ezzel párhuzamosan szabványosított környezetvédelmi és szociális záradékokat kell bevezetni a közbeszerzésben.

1.18. Az EGSZB kéri a nyilvános statisztikai források mélyrehatóbb és jobb felhasználását, megerősítve az Eurostat és az állami nyilvántartások szerepét, hogy így megbízható adatok álljanak rendelkezésre a „fenntarthatóság szempontjából” nyújtott teljesítményre vonatkozóan.

1.19. Az EGSZB hangsúlyozza annak fontosságát, hogy valamennyi potenciális felhasználó pontos, könnyen hozzáférhető információkat kapjon, még inkább megkönnyítve ezzel a testre szabott tanácsadást és technikai segítségnyújtást. Senki sem maradhat ki!

1.20. A zöldebb és méltányos gazdaságra való áttérés nem mehet végbe a zöld munkahelyekhez szükséges megfelelő készségek nélkül. Az EGSZB szerint világos stratégiák és kapcsolódó ütemtervek kellene a készségekkel kapcsolatos előrejelzésekre és a szakképzésre vonatkozóan, hogy a munkaerő minden ágazatban folyamatosan megfeleljen a jövőbeli igényeknek.

1.21. Az EGSZB azt javasolja, hogy az uniós tagállamok erősítsék meg a pénzügyi oktatási programokat és azokba vegyék bele a fenntartható finanszírozás témakörét, és minden szinten bátorítsák a közigazgatásokat vállalatoknak és magánszemélyeknek szóló adóügyi ösztönzők bevezetésére, ezzel is serkentve a szociális hatású zöld kezdeményezésekbe irányuló beruházásokat.

2. Háttér

2.1. Az európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó beruházási terv, más néven a Fenntartható Európa beruházási terv az első konkrét szakpolitikai válaszlépés, amely a karbonsemlegesség tekintetében az európai zöld megállapodásban meghatározott nagyon nagyratörő célokhoz igazodik. Így ez az európai zöld megállapodás beruházási pillére, amely 2030-ig várhatóan évi 260 milliárd EUR összegű további beruházási allokációval működik, ami csak az energia- és közlekedési rendszerre, valamint a kapcsolódó infrastruktúrára irányuló további éves beruházások tekintetében a 2018. évi GDP mintegy 1,5 %-át teszi ki 2020 és 2030 között.

2.2. A terv sikeréhez létfontosságú a magántőkeforrások bevonása. Ami azt illeti, ez az elképzelés a magán- és a közszektor közötti újfajta társadalmi szerződést jelent a közérdek szempontjából hasznos, rendkívül fontos projektek finanszírozása érdekében.

2.3. A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret 25 %-os általános célértéket határozott meg az éghajlati szempontok valamennyi uniós programban való érvényesítésére vonatkozóan. Nem szabad elveszíteni a lendületet az európai zöld megállapodás tényleges és mélyreható végrehajtása felé vezető úton, amelynek politikai ambíció által vezérelten, nagyfokú technikai hatékonysággal kell kezelnie ezt a bolygónk előtt álló óriási kihívást. Az európai zöld megállapodás valóban felfogható az EU jövőbeli gazdasági szerkezetének alappilléreként, amely alapvető változást hozhat és fordulóponthoz jelenthet. A közös európai hozzáadott érték és a globális uniós vezető szerep szimbóluma lehet.

2.4. A tagállamokkal, régiókkal és városaikkal egybe kell gyűjteni és össze kell hangolni a pénzügyi forrásokat és a megfelelő eszközöket, és a nemzetközi környezet felé is ki kell nyúlni. E célból a zöld megállapodás ütemterve az éghajlatra, az energiára, a mobilitásra, a tiszta és körforgásos gazdasággal kapcsolatos iparstratégiára, az agrárpolitikára, a biológiai sokféleségre és a digitalizációra vonatkozó kulcsfontosságú intézkedéseket foglal magában, és az európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó beruházási terv és a fenntartható finanszírozásra vonatkozó megújított stratégia révén általánosan érvényesíti a fenntarthatóságot. Ez a mechanizmus alapvető alkotóeleme, amelynek célja 2030-ig 1 billió eurónyi magán- és állami beruházás mozgósítása, valamint a jelentkező társadalmi hatások figyelembevétele.

2.5. A következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó európai bizottsági javaslatot kiegészítő méltányos átmeneti mechanizmus – és az abban szereplő méltányos átmeneti alap⁽⁴⁾ – azt a célt tűzte ki, hogy a 2021–2027 közötti időszakban 100 milliárd EUR összegű beruházást mozgósítson. Célja, hogy hozzájáruljon az Unió klímasemlegességre való átállásával járó, regionális szinten jelentkező társadalmi-gazdasági, munkaügyi és környezeti hatások mérsékléséhez.

2.6. A klímasemlegességre való uniós átállás érdekében az innovációs és modernizációs alapok a kibocsátási egységekből származó bevételek egy részéből fognak többletfinanszírozást kapni (a következő évtizedben legalább 25 milliárd EUR-t), a modernizációs alap azonban csak 10 uniós tagállamnak nyújt majd támogatást.

⁽⁴⁾ COM(2020) 22 final.

3. Általános megállapítások

3.1. Európában jelenleg a koronavírus-világjárvány miatt egészségügyi és gazdasági vészhelyzet áll fenn. A kettőre adott választ az összes európai intézménynek össze kell hangolnia mindaddig, amíg erre szükség van.

3.2. Az EGSZB üdvözlöi, hogy jelentős forrásokat biztosítottak az egészségügyi és gazdasági válság kezelésére, segítve a tagállamokat a beruházásokra szánt források növelésében, a vállalatok likviditásának garantálásában⁽⁵⁾, a munkahelyek megőrzésében és a munkanélküliek védelmében. Ezeket a lépéseket követően pedig jóvá kell hagyni az európai munkanélküli-viszontbiztosítási rendszert.

3.3. Európa 20 millió vállalkozása rendkívül fontos ahhoz, hogy e területen sikert lehessen elérni, de a mozgósított befektetések nagyságrendjének arányban kell állnia a kihívások nagyságrendjével. E tekintetben rendkívül fontos, hogy a tagállamok és az uniós intézmények készek legyenek túllépni a megosztottságokon.

3.4. Az uniós finanszírozás szerkezetét eközben a párhuzamosság és az átfedés elkerülésével kell kialakítani, tükrözve az európai bizottsági javaslatokat⁽⁶⁾.

3.5. Az EGSZB kérdésesnek tartja, hogy a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret, az Európai Bizottság javaslatában szereplő jelenlegi formájában, valóban képes-e megfelelni az európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó beruházási terv támasztotta igényeknek. Annak kijelentése után, hogy 2030-ig 2,6 billió EUR „pótlólagos beruházásra” lesz szükség, a terv által előirányzott 1 billió EUR messze nem éri el a célt. Mivel a tervezett mechanizmusok és programok egy részét nem ismertették pontosan, nehéz megismerni a terv tényleges hatókörét.

3.6. Az EGSZB ajánlja, hogy készüljön részletesebb tájékoztatás a Fenntartható Európa beruházási terv pénzügyi keretéről. Például a Méltányos Átállást Támogató Mechanizmus mindhárom pillére nagyon nagyratörő követelményektől függ, mégpedig magától a Méltányos Átállást Támogató Alaptól, valamint az EBB által biztosított közszektor-hitelezési eszköz várt multiplikátorhatásától.

3.7. Az EGSZB kéri az InvestEU program tekintetében javasolt, zöld megállapodással kapcsolatos különleges megoldás konkrét leírását.

3.8. Az EGSZB nagyon nagyra értékeli az erőteljesebb magánberuházások, nevezetesen a zöldkötvények érdekében megteremtett további előfeltételeket és az egyszerűsítést. Az empirikus elemzés egyértelműen azt mutatja, hogy a kötvények az utóbbi években valóban zölddé válnak. A zöldkötvények használata növeli a kibocsátó hírnevét (az éghajlatváltozás jelentette problémák tudatossága és a fenntarthatóság melletti elkötelezettség). A zöldkötvények tág befektetői körben népszerűvé váltak – a belföldi, a nemzetközi, valamint az ESG (környezeti, társadalmi és irányítási szempontokat érvényesítő) befektetők körében egyaránt. Ezen túlmenően a nagy befektetési bankok is egyre nagyobb érdeklődést mutatnak a zöldkötvények kibocsátásának fokozása iránt, és így módon segítik a zöld szemlélet terjedését.

3.9. Az EGSZB üdvözlöi, hogy az állami támogatási szabályok rugalmas készletét alkalmazzák a beruházásokra, hiszen azok nagyban segítik a zöld megállapodás céljainak elérését, és támogatja, hogy kapjanak nagyobb teret a kkv-k, hogy végezhessenek a körforgásos vállalatokká való átalakulást. A koronavírus okozta válságot követő helyreállítás során az EU-nak el kellene gondolkodnia azon is, hogy mi lehetne – átmeneti eszközként – egy olyan „szociális és zöld arany szabály”, amelynek értelmében a közvetlenül az éghajlatváltozás hatásainak enyhítését, valamint a (pénzügyi válság óta nagyrészt még mindig nem kezelt) társadalmi egyenlőtlenségek és szegénység csökkentését célzó beruházások mentesülnének a költségvetési szabályok alól. Ez egyszerre segítené a Covid19 utáni gazdaságélénkítés során elengedhetetlenül szükséges beruházások fellendítését, valamint az éghajlatváltozás hatásainak és a társadalmi kohézióinak az egész EU-ra kiterjedő kezelését.

3.10. Az Európai Bizottság amelletti elkötelezettségének, hogy a zöld finanszírozást és beruházást úgy valósítja meg, hogy közben biztosítja a méltányos átmenetet az érintett ágazatok és régiók számára, a vállalkozások valamennyi típusa számára lehetővé kell tennie, hogy ebből előnyre tegyen szert, és mindezt ösztönözni kell, és ki kell használni mint arra nyíló lehetőséget, hogy a helyi önkormányzatok közösségi kezdeményezésekben partnereként részt vegyenek, gondolva a megújulóenergia-szövetkezetekre.

⁽⁵⁾ A bankokra vonatkozó prudenciális szabályok kiigazítása, hogy maximálni lehessen a hitelintézetek arra irányuló lehetőségeit, hogy pénzt kölcsönözzenek és enyhítsék a veszteségeket úgy, hogy közben továbbra is ellenállóak maradjanak.

⁽⁶⁾ Az EGSZB 2018. szeptember 19-i véleménye a következő tárgyban: A 2020 utáni időszakra szóló többéves pénzügyi keret (HL C 440., 2018.12.6., 106. o.).

3.11. Annak az európai zöld megállapodás ütemtervében foglalt környezetvédelmi törekvésnek, hogy a fellépések összehasonlíthatóságának biztosítása révén cselekvésre bírják az EU partnereit, olyan formában kellene megvalósulnia, hogy az országok az éghajlat védelme érdekében koalíciót kötnek, amely – ahogy azt a Nobel-díjas Jean Tirole (2017) és William Nordhaus (2018) javasolta – az általuk kibocsátott üvegházhatású gázoknak megfelelően kategorizálja az országokat, hogy nyomást gyakoroljon a Kereskedelmi Világszervezetre egy szén-dioxid-kibocsátási tarifa érdekében. Egy „minimális szén-dioxid-kibocsátási ár” mechanizmust lehetne bevezetni az EU kibocsátáskereskedelmi rendszere vagy az energiaadó-irányelv révén, melyet az európai zöld megállapodás keretében felül kell vizsgálni.

4. Részletes megjegyzések

4.1. A költségvetési hatékonyság biztosítása

4.1.1. A COVID19-világjárvány hatásainak enyhítését szem előtt tartva az EGSZB nagyra értékeli mindazokat a javasolt intézkedéseket, amelyek célja, hogy az EBB garanciaalapú eszközein keresztül likviditási támogatást nyújtsanak az ágazatoknak és a vállalkozásoknak. Ez elősegítheti, hogy az EBB az EU éghajlat-változási bankjává váljon.

4.1.2. A koronavírus okozta rendkívüli emberi és gazdasági válság egyik fő tanulsága, hogy megerősített európai beruházásstabilizáló funkcióra van szükség, amely megfelelő közberuházásokkal képes reagálni az egyes országok sajátos kihívásaira. Olyan intézkedésekre is szükség van, amelyek segítik a tagállamokat abban, hogy jobban kihasználják adórendszereiket és közpolitikai ösztönzőiket⁽⁷⁾ gazdaságuk élénkítésére.

4.1.3. Az EGSZB arra is rámutat, hogy az Európai Stabilitási Mechanizmus létrehozásáról szóló szerződés tervbe vett reformjának kéz a kézben kell haladnia a BICC-vel és az európai betétbiztosítási rendszerrel. A bankszektoron belüli kockázatok csökkentése terén máris jelentős erőfeszítések történtek (a nemteljesítő hitelek csökkentése, a szavatolótőkére és a leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelmények, a fizetéseképtelenség szabályozása stb.).

4.1.4. Az EGSZB nagyon is egyet ért azzal, hogy az Európai Beruházási Bank az Unió klímabankjának szerepét tölthetné be, és hogy fontos a más pénzügyi intézményekkel való együttműködés. Az arányosság elvének megfelelően kellő likviditást kell biztosítani valamennyi potenciális bank számára, amely részt vehetne a zöld megállapodásba tartozó tevékenységekben.

4.2. Azon tervbe vett eszközök teljesítményének optimalizálása, amelyek a fenntartható fejlődési céloknak az uniós szakpolitikai döntéshozatal és fellépés középpontjába állításával hangsúlyváltást visznek végbe az európai szemeszter folyamatában

4.2.1. A fenntartható tevékenységek megalapozott és nagyratörőbb taxonómiájára van szükség, amely a társadalmi szempontokra is kiterjed, valamint a fenntartható fejlődési céloknak az európai szemeszterbe való megfelelő integrálása révén szinergiákat és közös pontokat hoz létre az ENSZ által elért előrelépésekkel. Az uniós helyreállítási alapok elköltésére vonatkozó döntéseket egy uniós szintű zöld finanszírozási taxonómiának kell vezérelnie, amelynek célja a tiszta technológiákba történő beruházások jutalmazása.

4.2.2. Az EGSZB kéri a nyilvános statisztikai források mélyrehatóbb és jobb felhasználását, megerősítve az Eurostat szerepét a „fenntarthatóság szempontjából” nyújtott teljesítményre vonatkozó megbízható adatok szolgáltatása terén. Erősíteni kell a kapcsolatot az ENSZ fenntartható fejlődési céljaira vonatkozó teljesítménymutatókkal és az EBB rendelkezéseivel.

4.2.3. Technológiai megoldásokra van szükség ahhoz, hogy (akár földrajzi/térbeli értelemben is) különböző forrásból származó „granuláris adatokat” kapjunk és összehasonlító elemzéseket végezhessünk az egyes országok között. Emellett a nem pénzügyi információkról szóló irányelv (2014/95/EU) felülvizsgálata a harmonizált módszertannak köszönhetően hozzájárulhat ahhoz, hogy teljesebb körű, relevánsabb és összehasonlíthatóbb jó minőségű, szabványos információt tegyenek közzé⁽⁸⁾, figyelembe véve a Pénzügyi Stabilitási Tanács éghajlattal kapcsolatos pénzügyi közzétételekkel foglalkozó munkacsoportjának (TCFD) az éghajlattal kapcsolatos közzétételekre vonatkozó ajánlásait.

⁽⁷⁾ A pozitív externáliák kezelése érdekében.

⁽⁸⁾ Az EGSZB 2018. október 17-i véleménye az Európai Bizottság Cselekvési terv: A fenntartható növekedés finanszírozása című közleményéről (HL C 62., 2019.2.15., 73. o.).

4.2.3.1. A nem pénzügyi információk közzétételének nyitva kellene állnia a kkv-k előtt is, technikai segítségnyújtást biztosítva számukra a könnyen megkapható kulcsfontosságú adatok rögzítéséhez (amelyek a KPI-k⁽⁹⁾ alapanyagai).

4.2.4. A fenntartható tevékenységek dinamikus taxonómiája: az erős hatásmutatókhoz kapcsolódó piaci gyakorlatokat nagyra kell értékelni és integrálni kell. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az alkalmas projektek kiválasztásához fontos a piaci tesztek alkalmazása⁽¹⁰⁾.

4.2.4.1. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy rendelkezésre állásuk esetén kötelező a pontosabb módszertanok alkalmazása, hogy olyan pontozási rendszereket dolgozzanak ki, amelyek a vállalkozások által annak érdekében szolgáltatott megbízható információkon alapulnak, hogy megfeleljenek a pénzügyi termékekre vonatkozó összes standardnak (címkék, zöldkötvények és a fenntarthatósági referenciamutatók), ahogy azt a fenntartható növekedés finanszírozásáról szóló cselekvési tervben meghatározták.

4.2.4.2. Visszajelzésre van szükség a hatásra vonatkozó számítások különböző ENSZ-munkacsoportok általi felülvizsgálatának folyamatával kapcsolatban (különösen a szén-dioxid-adóval és a szén-dioxid-kibocsátás-kereskedelemmel kapcsolatban, amely a megbízható fenntarthatósági referenciamutatók egyik kulcsfontosságú szempontja).

4.2.5. Az EGSZB üdvözli az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2030-ig történő csökkentésére vonatkozó uniós célszámok növelését előirányzó, hatásvizsgálattal ellátott tervet, amelyet 2020 nyaráig terveznek közzétenni, és amely a beruházási igények elemzését is tartalmazza. Ezenfelül az EGSZB sürgeti a 2030-ig tartó időszakra szóló ENSZ-menetrend és a szociális jogok európai pillérének végrehajtása terén elért előrehaladással kapcsolatos hatás leírását is.

4.2.6. Az ellenőrzést végző intézményeknek és más ellenőrző hatóságoknak, például az Európai Számvevőszéknek is valamilyen szerepet kell játszaniuk a fent említett csökkentési célok társadalmi hatásainak nyomon követésében.

4.2.7. Az EGSZB rámutat, hogy a big data technológia és a mesterséges intelligencia lehetőséget adhat a lakossági befektetők preferenciáinak és a befektetések céljának összehangolására. Ugyancsak elemezni kell a gépi tanulási megoldásokat, hogy a beruházásokat olyan meghatározott ágazatok vagy tevékenységek felé tereljék át, amelyek környezeti, társadalmi és irányítási (ESG) elveket alkalmaznak.

4.3. Technikai segítségnyújtás

4.3.1. Az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Tanácsadó Platform korábbi kapacitásépítése jó alapot ad a fenntartható projektek utánpótlásának megteremtéséhez, de megalapozottabb módszertanokat kell alkalmazni, amelyek lehetővé teszik a pénzáramlások zöld gazdaságba való valódi átirányítását.

4.3.2. Az EGSZB egyetért az egyablakos ügyintézés biztosításával, amely meg fogja könnyíteni a finanszírozáshoz való hozzáférést mind a köz-, mind a magánszektorbeli projektgazdák, valamint a pénzügyi közvetítők révén. A kkv-k esetében az EGSZB az érdekképviseleti szervezeteikkel való strukturális együttműködést támogatja.

4.4. Pénzügyi oktatás (kéz a kézben a technikai segítségnyújtással)

4.4.1. A polgárok számára, óvodás kortól kezdődően: az európai polgárok egyre inkább fontosnak tartják, hogy megtakarításaik és befektetéseik társadalmi és környezetvédelmi célkitűzésekkel kapcsolódjanak össze. A pénzügyi műveltség (a pénzügyek működésének mélyrehatóbb ismerete) segíthet a polgárok helyzetének megerősítésében és a fenntartható finanszírozással kapcsolatos kérdések iránti megfelelő elkötelezettségük kialakításában, beleértve annak meghatározását is, hogy milyen szerepet kellene a pénzügyeknek betölteniük a társadalomban.

4.4.2. Ez a zöld megállapodással kapcsolatos folyamatban részt vevő valamennyi technikai szerv és az érintett civil társadalmi szervezetek számára is lényeges.

⁽⁹⁾ Fő teljesítménymutatók.

⁽¹⁰⁾ Az EGSZB 2018. október 17-i véleménye: *Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az InvestEU program létrehozásáról* (HL C 62., 2019.2.15., 131. o.).

4.5. A készségek fenntarthatósága a vállalkozások számára

4.5.1. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a tiszta technológiák bevezetéséhez és elterjesztéséhez a technológia alkalmazásával, kiigazításával és karbantartásával kapcsolatos készségekre van szükség. A készségek a gazdaságok és a vállalkozások, a munkavállalók és a vállalkozók számára is rendkívül fontosak ahhoz, hogy gyorsan tudjanak alkalmazkodni a környezetpolitikák vagy az éghajlatváltozás által előidézett változásokhoz. A zöldebb gazdaságra való áttérés nem mehet végbe a zöld munkahelyekhez szükséges megfelelő készségek nélkül.

4.5.2. Az EGSZB rámutat arra, hogy a változó munkahelyekhez és munkaköri követelményekhez való alkalmazkodás szempontjából az egyik fő célkitűzés annak biztosítása, hogy a munkavállalók naprakészen rendelkezzenek a zöld gazdaságban szükséges új készségekkel. Világos stratégiát kell kialakítani a készségigények előrejelzésével kapcsolatban, és egy készségekre vonatkozó menetrendre is szükség van ahhoz, hogy a munkaerő alkalmassá váljon (és alkalmas maradjon) arra, hogy megfeleljen az ipar jövőbeli szükségleteinek; a méltányos átállás regionális szinten való megvalósításának megalapozása érdekében be kell fektetni az oktatásba és képzésbe, valamint meg kell erősíteni az egész életen át tartó tanulás kultúráját.

4.6. Társadalmilag felelős közbeszerzés

4.6.1. A közigazgatások által véghez vitt ökológiai átállás és a korrupció elleni küzdelem alapja a társadalmilag felelős közbeszerzés, amely a felelős gyakorlatok szolgáltatókon keresztüli előmozdítását is magában foglalja.

4.6.2. Az EGSZB támogatja, hogy az uniós taxonómia előrehaladásának fényében az ágazati kezdeményezésekben, az uniós finanszírozásban és a termékspecifikus jogszabályokban a közbeszerzésre vonatkozó kötelező minimális zöld kritériumokat vagy célokat vezessenek be, környezeti mutatók alkalmazásával. E tekintetben holisztikusabb, átláthatóbb és egyszerűsített környezetvédelmi címkézési információs rendszerekre (ELIS) van szükség, amelyek bizonyítják a szigorú fenntartható céloknak való megfelelést.

4.7. A Méltányos Átállást Támogató Mechanizmus

4.7.1. Az EGSZB üdvözli a Méltányos Átállást Támogató Mechanizmust, amely meghatározott ágazatokban és régiókban nagymértékben elősegítheti a zöld átállást. Megjegyzi, hogy a mechanizmus nem korlátozódhat a dekarbonizációs folyamatok finanszírozására, és azt a nehéz gazdasági helyzetben lévő és strukturális reformokra szoruló egyéb ágazatokat és régiókat segítő eseti stabilizációs mechanizmusokkal párhuzamosan kell végrehajtani.

4.7.2. A Méltányos Átállást Támogató Mechanizmus a támogatások és pénzügyi eszközök kiegyensúlyozott együttese, amely a központi vagy a megosztott irányítás hatálya alá tartozó programokat, különböző típusú pénzügyi forrásokat, valamint több szintű (uniós, nemzeti, regionális és önkormányzati) hatásköröket és felelőségeket foglal magában. Ez az újszerű mix ezért új irányítási szintet és vezetést igényel majd.

4.7.3. A Méltányos Átállást Támogató Mechanizmusnak új minőségi munkahelyeket kell teremtenie az érintett régiókban. Az EGSZB rámutat arra, hogy az ILO máris számos ágazatban jelentős szűk keresztmetszetként ismeri el a szakemberhiányt; ilyen ágazatok a megújuló energia, az energia- és erőforrás-hatékonyság, az épületek energetikai felújítása, a közel nulla energiaigényű épületek építése, a környezetvédelmi szolgáltatások és a gyártás.

4.7.4. Az EGSZB kéri, hogy hozzanak létre erős összhangot a szociális gazdaság 2021-re tervezett cselekvési terve és az európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó beruházási terv között, és a szociális gazdasági beruházásokat vonják be a Méltányos Átállást Támogató Mechanizmus végrehajtásába.

4.7.5. A Méltányos Átállást Támogató Mechanizmusnak figyelembe kell vennie az egyes országok és régiók⁽¹⁾ által 1990 óta tett korábbi dekarbonizációs erőfeszítéseket is, hogy ezek szintén hozzáférhessenek forrásokhoz, és ne büntessék őket amiatt, hogy már korábban elvégezték ezt a munkát. E célból az Eurostatnak javítania kell a regionális konvergenciákra és eltérésekre vonatkozó mutatók közzétételét (többek között népességsökkenés és idősödés), hogy ezek a területek is részesülhessenek a forrásokból.

⁽¹⁾ Olyan régiók, amelyekben a 787/2010/EU tanácsi határozat alapján megszüntették a bányászati tevékenységeket.

4.8. Globális erőfeszítés nemzetközi együttműködés révén

4.8.1. Az EGSZB üdvözli a fenntartható finanszírozással foglalkozó nemzetközi platform⁽¹²⁾ nemrégiben történt létrehozását, amely a környezeti szempontból fenntartható finanszírozásba áramló magántőkét igyekszik globális szinten növelni. E fórumot fel kell használni arra is, hogy ösztönözze a kibocsátáskereskedelmi rendszer nemzetközi bevezetését.

4.8.2. Az EGSZB azt is felveti, hogy környezeti és éghajlatvédelmi beruházásokra van szükség az EU-n kívüli fellépések támogatása érdekében, különösen az Afrikára vonatkozó stratégia keretében.

4.8.3. Az EGSZB határozottan támogatja a koronavírussal kapcsolatos globális válaszigények keretében a világszintű adománygyűjtést, egy globális, maratoni erőfeszítést, amelynek célja, hogy forrásokat gyűjtsön a koronavírussal kapcsolatos diagnosztikára, kezelésekre és vakcinákra.

Kelt Brüsszelben, 2020. június 10-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Luca JAHIER

⁽¹²⁾ A fenntartható finanszírozással foglalkozó nemzetközi platformot 2019. október 18-án indították el Argentína, Kanada, Chile, Kína, India, Kenya, Marokkó és az Európai Unió hatóságai; ezek az országok a világ üvegházhatásúgáz-kibocsátásainak csaknem felét adják.